retkil. Sissetung toimus nüüd korraga kolmest kohast. Kannatada said eriti Tartu piiskopkond ja ordu maad Viljandi, Karksi ja Helme piirkonnas. Ordul õnnestus 1472. a. vaherahu alusel sõlmida 1. IX 1481 Novgorodis vaherahu 10 aastaks. Ka läks B-l korda vältida Poola kuninga Kasimir IV vahelesegamist Liivimaa asjusse Kasimiri, Liivi ja Saksa ordu vahel Trakai's (Troki's) sõlmitud kokkuleppega (1483). Tõsisema kuju omandas sisekriis Liivimaal, kui ordul puhkes vaenus uuesti Riia linnaga ja paavst Sixtus IV poolt määratud uue peapiiskopi Stephan Grube'ga. Viimaste aastate sündmuste mõjul ordus tekkinud rahulolematuse tõttu sunniti B. nov-s 1483 loobuma ordumeistri ametist.

H. Cosack, Zur Geschichte der auswärtigen Verwicklungen des Ordens in Livland 1478—1483 (Baltische Studien zur Archäologie und Geschichte, 1914); G. Kroeger, Erzbischof Silvester Stodewescher und sein Kampf mit dem Orden um die Herrschaft über Riga (Mitt. 1930, 24, 3); H. Sepp, Vana-Liivimaa kaitseprobleeme 15. sajandi teisel poolel, 16. sajandi esimesel poolel ja keskel („Sõdur" 1930, nr. 47/48). *H. S.*

BORENIUS, vt. **LÄHTEENKORVA.**

BORGELIN, Richard Gustav, taani rahvusest E. Vabadussõja tegelane, sünd. 10. II 1887 ukj. Taanimaal Herning'is, lõpetas Herningi seminari ja reaalkooli ning Kronborg'i ohvitseridekooli 1911. B. teenis 1909—19 Taani sõjaväes, kus tõusis kapteniks; ta võttis osa E. Vabadussõjast Taani vabatahtlikkude korpuse (õieti kompanii) ülemana märtsist aug-ni 1919, avaldades silmapaistvaid juhtimise ning organiseerimise võimeid ja isiklikku vahvust. Teenete eest ülendati ta kolonelleitnandiks ja sai kaks Vabadusristi. B. oli 1920—21 E. kaitseväe teenistuses Tallinna tagavara-rügemendis ja jalaväe allohvitseridekoolis instruktorina, kooli ülema abina ja Kindralstaabi Valitsuses käsundusohvitserina. B. astus 1924 Eesti riikkondsusse ja pidas kuni 1937 asundustalu Harjumaal, Maidlas; elab sest ajast Tallinnas. Ta on koostanud mälestused Taani vabatahtlikkude tegevusest E. Vabadussõjas „Danebrogi lipu all" I, II (Tall., 1934).

Eesti Vabadusristi Kavalerid (1935); sõjaministeeriumi arhiivi andmed.

O. K.

BÕS WELAVARY, vt. **BURCHART.**

BRACKMANN, Oskar Alexander, balti-saksa omavalitsustegelane, sünd. 10. X 1841 vkj. Venemaal Tuula kub. Mihhailovskoje mõisas Viljandist pärit mõisavalitseja (pärastise vabrikudirektori) pojana, õppis 1861—66 Tartus ja Heidelbergis ja lõpetas Tartu ülikooli cand. jur. astmega. Töötanud 1866—68 raesekretäri abina Jelgavas (Miitavis), siirdus B. Pärnu, kus toimis 1868—71 ülemfoogtina ja 1871—79 raesündikuna. Uue linnaseaduse kehtimahakkamisel valiti ta 1879 Pärnu linnavolikogu poolt linnapeaks ning ühtlasi rae poolt justiitsbürgermeistriks. Viimasest ametist lahkus B. 1889, mil hakkas kehtima uus kohtukorraldus Balti kubermangudes, kuna ta linnapeana oli tegev kuni 1915. Sel a. välja saadetud Irkutskisse, pääses B. sealt Vene revolutsiooni puhkemise järel 1917 tagasi Pärnu, kus Saksa okupatsiooni ajal 1918 toimis okupatsioonivõimude määratud bürgermeistrina. Ta oli 1907—12 Vene III riigivolikogu liige, kuuludes oktobristide rühma; surn. 10. II 1927 ukj. Pärnus. — B. omab suuri teeneid Pärnu linna arengus. Alates oma tegevust linna omavalitsuse juhina 1880-ndail a-il vallandunud majanduskriisi ajal, teotses ta edukalt linna majandusliku järje tõstmisel. Tema ajal sai Pärnu 1896 raudteeühenduse Välgaga ja Tallinnaga ning rajati (1899) Waldhofi tselluloosivabrik. Erilist rõhku pani B. ka Pärnu kui kuurordi arendamisele, asutades suure puiestiku, supelmajad jm. B-i algatusel on rajatud ka rida muid ehitisi Pärnus (koolimajad, haigla, võimla, vanadekodu).

Alb. Livonorum (1908), nr. 718; Pärnu Post. 1927, nr. 32; Dorpater Ztg. 1927, nr. 36; „Revaler Bote" 1927, nr. 36. *R. K.*

BRAUN, Max Gustav Christian Carl, saksa zooloog, sünd. 30. IX 1850 ukj. Preisimaal Sileesias Myslowitz'is, õppis Greifswaldi ja Würzburgi ülikoolis arstiteadust ja zooloogiat, omandas 1874 arstiteaduse ja 1877 filosoofia doktori astme. B. valiti 1879 Tartu ülikooli võrdleva anatoomia instituudi prosektoriks, 1883 erakorraliseks ja a. hiljem korraliseks zooloogiaprof-ks. A-st 1886 toimis ta zooloogia ja võrdleva

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 33